

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

BV-501

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination Jan. – Feb. - 2022
बी. ए. व्याकरण, पंचमसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (क)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्। (5 x3 =15)

1. इकोऽसवर्णे शाकल्यस्य ह्रस्वरच
2. न सम्प्रसारणे सम्प्रसारणम्।
3. धात्वादेः षः सः।
4. ष्यङ्ः सम्प्रसारणं पुत्रपत्योस्तत्पुरुषे।
5. गतिरनन्तरः।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (3 x5 =15)

1. न ङ्नाः संयोगादयः।
2. अनुदात्तस्य च यत्रोदात्तलोपः।
3. आदेच उपदेशोऽशिति।
4. एतत्तदोः सुलोपोऽकोरनञ्समासे हलि।
5. अनुदात्तस्य चर्दुपधस्यान्यतरस्याम्।
6. अतो रोरप्लुतादप्लुते।
7. हल्ङ्याबभ्यो दीर्घात् सुतिस्यपृक्तं हल्।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्।

(3 x5 =15)

1. लृति लृ वा वचनम्।
2. औत्वोष्ठयोः समासे वा पररूपं वक्तव्यम्।
3. वा केशेषु।
4. पाटेर्णिलुक् चोक् च दीर्घश्चाभ्यासस्य।
5. बकारस्याप्ययं प्रतिषेधो वक्तव्यः।
6. अव्यये नञ्कुनिपातानामिति वक्तव्यम्।
7. द्वितीयानुपसर्ग इति वक्तव्यम्।

४. प्रदत्तासु तिसृषु द्वयोर्व्याख्यानम्।

(5 x2 =10)

1. संयोगान्त लोपे हि न लोपादिर्न सिध्यति।
रात्तु तेनैव लोपः स्यात् हलस्तस्माद्विधीयते॥
2. फिट् सूत्रयोः व्याख्यानम् -
गेहार्थानामस्त्रियाम्, ज्येष्ठकनिष्ठयोर्वयसि॥
3. फिट् सूत्रयोः व्याख्यानम् -
शकटिशकट्योरक्षरमक्षरं पर्यायेण। उनर्वन्नन्तानाम्।

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्।

(5 x3 =15)

1. प्रोर्णोनूयते।
2. तूतुजानः।
3. पापच्यते।
4. फिट् सूत्रयोः व्याख्यानम् -
अर्जुनस्य तृणाख्या चेत्, ब्रः सङ्ख्यायाः।
5. फिट् सूत्रयोः व्याख्यानम् -
मादीनां च, शादीनां शाकानाम्॥

-----X-----